Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	12Co/23/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8723210089
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Andrej Radomský
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2024:8723210089.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a sudcov JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Romana Lajoša, v sporovej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E. A., 2/ F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E. A., 3/ G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E. A., 4/ H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E. A., všetci právne zastúpení JUDr. Milan Križalkovič, advokát, so sídlom Hviezdoslavova 11, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 31 950 817, proti žalovanému: Nemocnica Poprad, a.s., so sídlom Banícka 803/28, 058 45 Poprad, IČO: 36 513 458, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaniach sporových strán proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 19C/51/2023 – 74 zo dňa 13.11.2023, takto jednohlasne

r o z h o d o l :

I. Potvrdzuje rozsudok v napadnutom výroku I.

II. Mení rozsudok v napadnutom výroku II. tak, že okrem nároku priznaného výrokom I. napadnutého rozsudku je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7.000,- eur, žalobkyni 2/ sumu 5.000 eur, žalobkyni 3/ sumu 1.000,- eur a žalobcovi 4/ sumu 500,- eur, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti napadnutý výrok II. potvrdzuje.

III. Žalobcom 1/ až 4/ voči žalovanej priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) hore označeným rozsudkom (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol takto, cit:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ sumu vo výške 7.000,- eur, žalobkyni 2/ sumu vo výške 5.000,- eur, žalobkyni 3/ sumu vo výške 1.000,- eur, žalobcovi 4/ sumu vo výške 1.000,- eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalobcovia 1/ až 4/ majú voči žalovanému n á r o k na 100% náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodol tak v konaní o žalobe žalobcov 1/ až 4/ na náhradu nemajetkovej ujmy titulom zásahu do ich osobnostných práv, najmä práva na súkromný a osobný život spôsobeného usmrtením blízkej osoby (dcéry a sestry) maloletej I. B., narodenej XX.XX.XXXX, ktorou žiadali, aby žalovaná zaplatila žalobcovi

1/ sumu 25.000,- eur, žalobkyni 2/ sumu 25.000,- eur, žalobkyni 3/ sumu 5.000,- eur a žalobcovi 4/ sumu 5.000,- eur.

3. Prípad právne posúdil podľa § 9, § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 420 ods. 1 a 2, § 422 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ"), a § 193 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 160/2015 Z. z.").

4. Z výsledkov vykonaného dokazovania, vyjadrení strán sporu, výsluchu svedka, uznesenia OR PZ v C., Odbor kriminálnej polície J.:K./X-XXX-XX-XXXX
zo dňa 10.01.2022, úmrtného listu maloletej I. B., prepúšťacej správy pediatrického oddelenia s JIS Nemocnice Poprad, a.s. z 10.09.2020, správy L. G. M., všeobecnej lekárky pre deti a dorast v F. z 23.10.2023, správy ÚPSVaR Poprad, odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 09.11.2023, pripojeného vyšetrovacieho spisu OR PZ, OKP v C. sp. zn.
ČVS:K./X-XXX-XX-XXXX a ostatných listinných dôkazov v spise mal preukázané, že dňa 09.09.2020 bola maloletá I. B., nar. XX.XX.XXXX hospitalizovaná na pediatrickom oddelení Nemocnice Poprad, a.s. z dôvodu akútnej exacerbácie bronchiálnej astmy bez súčasnej hospitalizácie otca - žalobcu 1/. Konštatoval, že skutočnosť, či otcovi bola, alebo nebola ponúknutá možnosť hospitalizácie s maloletou v konaní jednoznačne preukázaná nebola. Žalobca 1/ tvrdenia žalovanej o ponúknutej možnosti hospitalizácie s poškodenou poprel, rovnako ako svedok A. B., s tým že v prepúšťacej správe sa záznam o tejto okolnosti, napriek pôvodnému tvrdeniu žalovanej, nenachádza. Medzi stranami vyhodnotil za nesporné, že otec nebol s maloletou hospitalizovaný ani pri jej predchádzajúcich hospitalizáciách, rovnako ako aj skutočnosť, že druhý deň po hospitalizácii maloletej Agnesy došlo k tragickej udalosti, a to k jej vypadnutiu z okna oddelenia, na ktorom bola hospitalizovaná. Vychádzal aj zo zistenia, že uznesením povereného príslušníka OO PZ C. ČVS: K.- XXX/XX-XX- XXXX bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, že dňa 15.10.2020 bolo opatrením prokurátora Okresnej prokuratúry C. nariadené vo veci vyšetrovanie, ktoré bolo vedené OR PZ C., ktorý po vykonanom dokazovaní uznesením vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície OR PZ C. pod ČVS: K.- XXX/X-XXX-XX- XXXX z 10.01.2022 trestné stíhanie prerušil z dôvodu, že sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Vychádzajúc z obsahu uznesenia zistil, že k úmrtiu maloletej A.Ž. došlo v dôsledku pochybenia zo strany neznámeho zamestnanca Nemocnice Poprad, a.s. a tiež, že voči žalovanej nie je možné vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť, nakoľko v zmysle zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov možno právnickú osobu stíhať len pre zákonom taxatívne vymedzený okruh trestných činov, medzi ktorými nie je trestný čin usmrtenia podľa § 149 Trestného zákona zaradený.

5. Vecne uzavrel, že žaloba je čo do základu uplatneného nároku dôvodná, keď žalovaná objektívne zodpovedná za nešťastnú udalosť - pád maloletej I. z okna 8. poschodia lôžkovej časti pediatrického oddelenia Nemocnice Poprad, a.s., pretože žalovaná dňa 09.09.2020 prevzala maloletú na hospitalizáciu od jej rodiča a aj keď rozumové schopnosti nebohej, vzhľadom na jej vek 8 rokov, mali byť takého stupňa, že nemala vyjsť na vonkajšiu parapetu okna, z ktorej zrejme následne spadla, či skočila, predsa len išlo o dieťa, za ktoré nemocnica v danom čase prevzala zodpovednosť. Uzavrel, že žalovaná mala zabezpečiť okná tak, aby ani len teoreticky k takejto udalosti nemohlo dôjsť, k čomu poukázal na skutočnosť, že u žalovanej boli aj potrebné opatrenia prijaté, keď horné okná nemali kľučky (práve cez takéto okno ale maloletá preliezla), ale zrejme zlyhaním ľudského faktora, najpravdepodobnejšie nesprávnym uzavretím okna po jeho predchádzajúcom otvorení (či už z dôvodu vetrania alebo umývania) sa stalo, že maloletá si okno otvorila. Nadväzne konštatoval, že nemožnosť vyvodenia trestnoprávnej zodpovednosti voči konkrétnemu zamestnancovi nemá vplyv na vyvodenie objektívnej zodpovednosti žalovanej za uvedené nešťastie, ktoré sa stalo po hospitalizácii maloletej v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom žalovanou. Konštatoval, že vzťahy medzi mal. I. a ostatnými členmi rodiny boli blízke, nakoľko išlo o rodinu a tak rodičia, ako aj súrodenci, pociťujú jej stratu ako ťažkú, bolestnú a nenapraviteľnú. Starostlivosť o maloletú vzhľadom na listinné dôkazy v spise nepovažoval za príkladnú, vychádzajúc pritom zo správy L. M., všeobecnej lekárky pre deti a dorast v Hranovnici a ostatných lekárskych správ ako aj z odpovede ÚPSVaR C., odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 09.11.2023 na výzvu súdu, z ktorej vyplýva vedenie spisovej dokumentácie rodiny B. od roku 2008 pod sp. zn. E. XX/XXXX. Uzavrel, že úmrtím dcéry a sestry žalobcov 1/ až 4/ došlo k zásahu do ich osobnostných práv, bola narušená celistvosť

rodiny a bolo tým zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom tieto následky hodnotil ako trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie v citovej oblasti za nenapraviteľné, čím aj do budúcna došlo k ochudobneniu ich rodinného života, ujma ktorá spočíva aj v citovej strate, keď jej smrťou stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú a citovej ujme spočívajúcej v nepríjemných pocitoch, úzkosti, smútku, zúfalstve a šoku z nečakanej tragickej smrti milovanej osoby. V dôsledku tejto tragickej udalosti sa vyostrili aj vzťahy medzi rodinnými príslušníkmi, najmä medzi rodičmi maloletej, tí sa obviňujú navzájom z toho, čo sa stalo, otec maloletej ešte vo väčšej miere začal požívať alkoholické nápoje a napätie v rodine vyústilo až do výkonu trestu odňatia slobody žalovaného 1/, ako dôsledku porušenia zákazu vstupu do domu. Žalobcovia navždy stratili pocit, že v budúcnosti budú mať osobu, o ktorú sa budú môcť v prípade potreby oprieť, s ktorou sa budú môcť tešiť, zdieľať dobré aj horšie veci, s ktorou budú tráviť spoločné chvíle, rôzne sviatky, či už rodinné oslavy, Vianoce a podobne. Tieto pocity a prežívania nemôže ovplyvniť ani fakt, že maloletá bola jedným z 10-tich detí svojich rodičov, pretože každé dieťa je nenahraditeľné a jedinečné.

6. Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku vychádzal zo závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, prihliadajúc na to, že v prípade neoprávneného zásahu ide o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Konštatoval, že pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné prihliadnuť hlavne na satisfakčnú funkciu, ktorá má vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, keďže neoprávnený zásah sa nedá vo forme nemajetkovej ujmy vzniknutej porušením osobnostných práv odstrániť a odškodniť v celom rozsahu; je možné len reparovať následky takejto ujmy, resp. zmierniť jej následky. Okrem toho, nemajetková ujma má aj preventívno-sankčný charakter, ktorý má zásadný vplyv pri postihovaní pôvodcu zásahu, a to aj bez ohľadu na jeho zavinenie. Vychádzal pritom z judikatúry, podľa ktorej je potrebné zobrať do úvahy kritériá na strane poškodeného ako aj na strane škodcu, hlavne postoj pôvodcu zásahu (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie), majetkové pomery páchateľa, mieru zavinenia, resp. spoluzavinenia zomrelého. V súvislosti s určením výšky náhrady nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Kontrová c/a Slovenská republika, na základe ktorého bola sťažovateľke priznaná suma 25.000,- eur za to, že nekonaním štátnych orgánov bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv usmrtením jej oboch maloletých detí, z dôvodu ktorého došlo k absolútnemu rozvráteniu jej rodinného života vzhľadom na to, že boli usmrtené obe jej dcéry a sťažovateľka iné deti nemala; a tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/278/2019 zo dňa 24.02.2021, v prípade ktorom bola rodičom maloletého 5 ročného dieťaťa priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- eur z požadovaných 100.000,- eur, pri zohľadnení, že v označenom prípade išlo o jediné dieťaťa žalobcov, ktorí súčasne v konaní preukázali, že v dôsledku tragédie boli nútení vyhľadať psychiatrickú odbornú pomoc a ich liečba trvala aj v čase vydania rozsudku. Súd prvej inštancie priznané nároky odstupňoval tak, že najvyššiu sumu priznal žalobcovi 1/, čo odôvodnil výsledkami vykonaného dokazovania, z ktorého mu vyplynulo, že svojej dcére poskytoval najväčšiu starostlivosť a prejavovala sa u nej aj najväčšia naviazanosť s otcom - žalovaným 1/, ktorý s ňou chodil k lekárom, do nemocnice, odnášal ju do školy, predtým do škôlky a sa o ňu staral; o niečo nižšiu sumu priznal žalobkyni 2/, ako matke maloletej, konštatujúc vážny zásah do jej osobnostných práv, keď na podklade svedeckej výpovede mal za to, že po tejto tragickej udalosti ani nevnímala a nedalo sa s ňou rozprávať a žalobcom 3/ a 4/ ako jej súrodencom s ohľadom na ich citové väzby priznal náhradu v sumách po 1.000,- eur.

7. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania odôvodnil § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP vychádzajúc zo záveru, že žalobcovia 1/ a 4/ boli v konaní plne úspešní čo do základu a priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela len od úvahy súdu, z dôvodu ktorého majú žalobcovia 1/ až 4/ právo na náhradu trov konania voči neúspešnej žalovanej v rozsahu 100 %.

8. Voči výroku II. napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba čiastočne zamietnutá, podala odvolanie žalobkyňa, opierajúc ho o odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. f) CSP, teda že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Stotožnili sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalobu o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vyhodnotil za dôvodnú čo do základu vzhľadom na preukázanie objektívnej zodpovednosti žalovanej za udalosť - pád maloletej I. z okna 8. poschodia lôžkovej časti pediatrického oddelenia nemocnice po tom, čo dňa 09.09.2020 maloletú prevzali na hospitalizáciu od rodiča, hoci žalovaná počas celého konania tvrdila, že zodpovednosť za túto udalosť nenesie a účelovo sa ju snažila preniesť na zomrelú maloletú, a jej rodinu, tak aby sa vyhla vlastnej zodpovednosti. Preto žalovanou vyjadrená ľútosť

a ospravedlnenie sa podľa žalobcov 1/ až 4/ javí len ako formálny a vynútený akt. Podľa žalobcov 1/ až 4/ sa súd prvej inštancie dostatočne nevysporiadal so špecifickosťou prejednávanej veci (vek maloletej, spôsob jej úmrtia a informovania o jej smrti zo strany žalovanej a jej postoj k veci, neočakávaná náhla strata blízkeho človeka a emočné rozpoloženie pozostalých, nenapraviteľný následok a iné), a v tejto časti vykonanými dôkazmi zistený skutkový stav náležite neodôvodnil predovšetkým vo vzťahu k určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú považoval za dostatočnú. Na podporu svojej argumentácie poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 289/2017 zo dňa 21.11.2017, publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod. č. 43/2017. Súdom prvej inštancie priznanú majetkovú kompenzáciu označili za nedostatočnú a nespĺňajúcu požiadavky poskytnutia spravodlivej súdnej ochrany a účelu inštitútu satisfakcie. Uplatňovaná výška nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vychádzala zo skutočnosti neočakávaného, náhleho a značne neobvyklého úmrtia maloletej dcéry a sestry žalobcov 1/ až 4/, ktoré im spôsobilo doživotnú a nenahraditeľnú ujmu spočívajúcu v strate blízkeho. Skutočnosť, že v prípade žalobcov 1/ až 4/ ide o osoby z marginalizovanej skupiny neznamená, že medzi nimi neboli silné citové väzby, a že rodičia a súrodenci neposkytovali svoju starostlivosť maloletej podľa svojich zdravotných možností a schopností. Súdom prvej inštancie priznaná finančná náhrada nemajetkovej ujmy tak podľa žalobcov 1/ až 4/ nenapĺňa svoj účel a nekompenzuje stratu rodinného príslušníka, hoci je zrejmé, že žiadna suma nedokáže nahradiť ľudský život a prázdne miesto v živote pozostalej rodiny.

9. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/ až 4/ zo dňa 14.03.2024 žalovaná odmietla názor o jej formálnej a vynútenej ľútosti, zároveň však zvýraznila, že vo veci je potrebné posúdiť všetky okolnosti vrátane tých, ktoré vyvracajú žalujúcou stranou tvrdené súdržné vzájomné vzťahy, respektíve spochybňujú „idylickú“ starostlivosť o maloletú zo strany žalobcov 1/ až 4/. Mala za to, že ak ku škode došlo aj zavinením poškodeného, túto škodu znáša sám, k čomu poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/308/2007 z 30.05.2018. Odvolanie žalobcov 1/ a 4/ preto navrhovala zamietnuť.

10. Žalobcovia 1/ až 4/ vo svojej odvolacej replike zo dňa 15.04.2024 k vyjadreniu žalovanej argumentovali, že žiadnymi listinnými dôkazmi nebolo preukázané ani vyvrátené, že by medzi žalobcami a maloletou ako rodinnými príslušníkmi neboli vytvorené silné citové väzby náhle pretrhnuté nečakanou smrťou. Poškodenej bola v rámci rodiny poskytovaná skutočná starostlivosť a opatera, pričom špecifiká spočívajúce v tom, že ide o rodinu z marginalizovanej skupiny nemôžu tieto vzájomné citové väzby ani naviazanosť členov rodiny na seba spochybňovať. Súčasne odmietli argumentáciu žalovanej rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/308/2007 zo dňa 30.05.2018 z dôvodu rozdielnych skutkových okolností označeného prípadu a prejednávanej veci, a poukázali na obsah uznesenia OR PZ C., ČVS: K./X-XXX-XX-XXXX zo dňa 10.01.2022, podľa ktorého k úmrtiu maloletej došlo v dôsledku pochybenia zo strany neznámeho zamestnanca žalovanej a to nesprávnym uzamknutím okna na izbe na ôsmom poschodí budovy, kde bola hospitalizovaná. Preto zodpovednosť za spôsobenú ujmu nesie iba žalovaná.

11. V odvolacej duplike zo dňa 22.04.2024 žalovaný zotrval na svojich predchádzajúcich písomných a ústnych vyjadreniach realizovaných vo veci.

12. Voči výroku I. napadnutého rozsudku sa podaním z 13.02.2024 odvolala aj žalovaná a to z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP. Namietala v ňom, že aj maloletí a osoby postihnuté duševnou poruchou, ktorí sú schopní ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky, zodpovedajú za škodu, ktorú si sami spôsobili, z dôvodu ktorého je potrebné aplikovať aj ustanovenie OZ, podľa ktorého, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne a ak bola spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám (§ 444 OZ - poznámka odvolacieho súdu). Iba v prípade preukázania, že osoba, ktorá škodu spôsobila, nebola pre maloletosť alebo duševnú poruchu schopná rozpoznať následky svojho konania, nastúpila by zodpovednosť dohliadajúceho subjektu za takúto škodu. Vzhľadom na to namietala, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s tým, či maloletá bola v čase skutku osobou spôsobilou posúdiť následky svojho konania, pretože v prípade ak maloletá bola v čase skutku osobou spôsobilou posúdiť následky svojho konania, nenastupuje zodpovednosť dohliadajúceho subjektu zmysle druhej vety § 422 ods. 1 OZ. Rovnako namietala, že žalovaná náležitý dohľad nezanedbala, keď mala za to, že k skutku nedošlo pasívnym pôsobením okolností prostredia, ale aktívnou činnosťou samotnej maloletej, ktorá svojím aktívnym konaním prekonávala prekážky a to tak, že si odpojila masku aj infúziu, prisunula stoličku a preliezla okno. Pri osobách, ktoré sú povinné na dohľad zákon vyžaduje, aby preukázali, že náležitý dohľad nezanedbali,

avšak náležitým dohľadom nie je nepretržitý dohľad a nepretržité sledovanie, ale dohľad primeraný okolnostiam, najmä veku, zdravotnému stavu, vlastnostiam a chovaniu osoby stojacej pod osobitnou ochranou zákona. Preto žiadala napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo ho zmeniť, tak že odvolací súd žalobu zamietne a žalovanej prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

13. Žalobcovia 1/ až 4/ vo vyjadrení zo dňa 21.03.2024 k odvolaniu žalovanej odmietli jej argumentáciu, že zo strany súdu prvej inštancie došlo k nesprávnemu určeniu zodpovednostnému subjektu. Mali za to, že určenie rozsahu rozpoznávacích schopností maloletej je možné len v hypotetickej rovine, keď dokazovanie v tomto smere nie je pre úmrtie poškodenej možné vykonať. Súčasne poukázali na vek poškodenej v čase udalosti, ako aj na to, že na nemocničnej izbe bolo samé, pod liekmi a malo byť kontrolované. Ďalej poukázali na obsah uznesenia OR PZ C., J.:K./X-XXX-XX-XXXX zo dňa 10.01.2022, z ktorého je zrejmé, že k úmrtiu maloletej došlo v dôsledku pochybenia zo strany neznámeho zamestnanca žalovanej, resp. že nesprávne uzamknutie okna musela vykonať len neznáma osoba z radov zamestnancov žalovanej a namietali obhajobu žalovanej argumentujúc, že okno v nemocničnej izbe má byť riadne uzamknuté a bez kľučky, čo potvrdili svedkovia vypočutí v rámci trestného konania. Podľa názoru žalobcov 1/ až 4/ nebol preukázaný žiaden dôvod na liberáciu objektívnej zodpovednosti žalovanej za udalosť a jej následky.

14. Žalovaná vo svojej odvolacej replike k vyjadreniu žalobcu 1/ až 4/ zo dňa 05.04.2024 k jej odvolaniu namietla poukaz žalobcov 1/ až 4/ na uznesenie OR PZ C., J.:K./X-XXX-XX-XXXX zo dňa 10.01.2022, majúc za to, že súd prvej inštancie bol pri svojom rozhodovaní viazaný len rozsudkom vydaným v trestnom konaní, nie však inými rozhodnutiami vydanými v trestnom konaní. Preto bol súd prvej inštancie povinný posúdiť všetky rozhodujúce skutočnosti pre vyvodenie prípadnej zodpovednosti za udalosť sám. Zopakovala, že súd prvej inštancie sa v danom prípade nevysporiadal so skutočnosťou spoluzavinenia poškodenej, pričom s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/1/2007 namietala, že zodpovednosť škodcu je obmedzená v rozsahu, v akom rozsahu vznikla škoda tiež následkom protiprávneho úkonu poškodeného.

15. Žalobcovia 1/ a 4/ v odvolacej duplike zo dňa 26.04.2004 poukázali k argumentácii žalovanej v jej podaní z 05.04.2024 na to, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo uznesenie OR PZ C., J.:K./X-XXX-XX-XXXX zo dňa 10.01.2022 oboznámené ako listinný dôkaz. Preto v danom prípade nejde len o hypotetické tvrdenie ohľadne viny a zodpovednosti žalovanej zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ale o relevantné závery, ku ktorým tieto orgány dospeli na podklade výsluchov viacerých zamestnancov pracujúcich na oddelení žalovanej, ktoré žalovaná v priebehu súdneho konania nerozporovala ani nenamietala. Odmietli možnosť analogického použitia záverov vyplývajúcich z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/1/2007 a zdôraznili, že v danom prípade mala maloletá v čase udalosti 7 rokov, v nemocničnej izbe sa nachádzala sama a užívala lieky.

16. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 34 CSP, po zistení, že odvolania sporových strán boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) a oprávnenými osobami (§ 359 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmavaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaných odvolaní do tej miery, že napadnutý rozsudok nebol oprávnený preskúmavať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podaných odvolaniach. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP).

17. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov nastal pri rozhodnutí súdu prvej inštancie

suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

18. Odvolací súd v predmetnom prípade posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym posúdením, teda či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

19. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd musí uviesť v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom pritom neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

20. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potrebné rozumieť výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ust. § 132 O.s.p. (teraz § 191 ods. 1 CSP), pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov nevyplynuli ani inak v konaní nevyšli najavo, pretože súd opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo, alebo pretože v hodnotení dôkazov, poprípade poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 až 135 O.s.p., resp. teraz § 192 a 193 CSP.
21. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. h) CSP, t.j. že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Vo vzťahu k aplikácii práva všeobecnými súdmi odvolací súd uvádza, že výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov (v danom prípade súd prvej inštancie) musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení právnych noriem, tak ako ich v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol súd prvej inštancie, obmedzil toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV.ÚS 77/02, IV.ÚS 214/04, II.ÚS 249/2011, IV.ÚS 295/2012).

22. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v danom prípade zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu tak, aby bolo možné súdenú vec riadne právne posúdiť. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania a podľa odvolacieho súdu nie sú svojvoľné ani inak neudržateľné, preto sa odvolací súd stotožňuje so skutkovými závermi súdu prvej inštancie vyplývajúcimi z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne poukazuje. Súd prvej inštancie tiež dospel k správnym právnym záverom pokiaľ ide o právne posúdenie základu uplatneného nároku, keď konštatoval splnenie podmienok vzniku právnej zodpovednosti žalovaného

za zásah do rodinného a súkromného života žalobcov 1/ až 4/, avšak ním priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd vyhodnotil ako neprimerane nízku, z dôvodu ktorého bola nevyhnutná čiastočná zmena napadnutého rozsudku.

23. Osobnostné práva a právo na ich ochranu predstavujú základné piliere súkromnoprávnej úpravy, patria každej fyzickej osobe, pričom predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti, ktorá má nehmotnú povahu. Ide o absolútne právo fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým, pričom jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv demonštratívne uvedených v § 11 Občianskeho zákonníka. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú zasiahnuté aj len jednotlivé zložky osobnosti. V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením alebo porušením jeho osobnosti ako celku. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba.

24. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby na vytvorenie a udržiavanie vzťahov s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej a sociálnej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Ak medzi fyzickými osobami existujú vzťahové, sociálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi, resp. účastníkom vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať citové potreby, čiže nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová emocionálna ujma. Ak dôjde k smrti ktoréhokoľvek z členov rodinného vzťahu pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobenej protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby zakladá právo domáhať sa ochrany osobností podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (por. 5Cdo/265/2009, 2Cdo/194/2011).

25. V zmysle ustálenej súdnej praxe práva zo zodpovednosti za spôsobenú škodu (osobitne pri nároku za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia) a z porušenia osobnostných práv sú celkom samostatné inštitúty, ktoré je potrebné dôsledne rozlišovať, majúc súčasne na zreteli odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, a tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje (porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS/426/2014 zo dňa 13.08.2014, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.05.2014, či uznesenie Vrchného súdu v Olomouci, sp. zn. 1Co/201/2007 a i.). Obidvoma týmito inštitútmi je však krytá súkromnoprávna zodpovednosť za nepriaznivé dopady škodovej udalosti do sféry poškodeného; zatiaľ čo právna úprava zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 OZ a nasl. je prioritne zameraná na reparáciu zníženia majetkového stavu poškodeného (s výnimkou náhrady škody na zdraví), ustanovenia § 11 a nasl. OZ poskytujú právny základ nároku na náhradu imateriálnej ujmy v dôsledku zásahu do osobnostných práv, ktorý sa prejavuje poškodením imateriálnych hodnôt ako je život a zdravie, osobná sloboda, dôstojnosť, súkromie, rodinné vzťahy a pod. Súčasne však platí, že zodpovednosť za škodu a za ujmu majú veľa spoločných znakov. Podobne ako pri škode, tak aj pri nemajetkovej ujme sa na vznik zodpovednosti vyžaduje dôkaz existencie kauzálneho nexu viažuceho sa na protiprávne konanie rušiteľa, v dôsledku ktorého došlo k vzniku určitej nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť rušiteľa sa posudzuje podľa objektívneho princípu (zavinenie sa neskúma a ani sa nijako nepredpokladá). Na vznik zodpovednosti za ujmu stačí už ohrozenie príslušných chránených práv (ide o tzv. súkromnoprávny delikt ohrozovacej povahy). Pri zodpovednosti za ujmu nie je možné sa exkulpovať, pretože takáto možnosť prichádza do úvahy len pri zodpovednosti založenej na zavinení a škodca zodpovedá za ujmu bez ohľadu na zavinenie alebo vedomosť, že svojím konaním porušuje právo.

26. V danom prípade súd prvej inštancie vyvodil právnu zodpovednosť žalovanej okrem iných aj za použitia § 420 ods. 1 a 2 a § 422 ods. 1 a 2 OZ. Podľa názoru odvolacieho súdu ide s ohľadom na vyššie opísanú zhodnosť znakov obidvoch právnych inštitútov o vhodný spôsob analógie legis, keďže

právna úprava ochrany osobnostných práv neobsahuje osobitnú úpravu určovania zodpovednostného subjektu za zásah do týchto práv v špecifických prípadoch upravených práve značenými ustanoveniami. Správnosť tohto prístupu potvrdzuje doterajšia súdna prax preberajúca zásadu vyvodenú z § 420 ods. 2 OZ, podľa ktorej v prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobeného osobou použitou právnickou osobou alebo inou fyzickou osobou pri realizácii činnosti tejto právnickej či inej osoby, pričíta sa neoprávnený zásah tejto právnickej, resp. inej osobe (por. rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp zn. 30Cdo/2712/2005). Odvolací súd preto v okolnostiach prípadu považuje za správnu a dôvodnú aj aplikáciu § 422 ods. 1 OZ, podľa ktorého za škodu spôsobenú maloletým alebo osobou postihnutou duševnou poruchou, ktorá je schopná ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky, zodpovedá spoločne a nerozdielne s ním aj osoba povinná nad ňou vykonávať dohľad a v prípade ak pre maloletosť alebo pre duševnú poruchu nie je takáto osoba vôbec schopná ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu ten, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad.

27. Špecifikum tohto osobitného prípadu zodpovednosti za škodu spočíva v tom, že následky protiprávneho úkonu, v dôsledku ktorého vznikla škoda, môžu postihnúť aj iné osoby, ktoré sa na konaní priamo nepodieľajú. Dohliadajúce osoby OZ nešpecifikuje, považujú sa však za ne osoby, ktorým zo zákona (napr. rodič, osvojiteľ), súdneho rozhodnutia (napr. opatrovník, niektorý z rodičov) alebo inej právnej skutočnosti (napr. v prípade umiestnenia osoby v školskom zariadení, zdravotníckom zariadení) vyplýva povinnosť vykonávať dohľad nad maloletým alebo osobou postihnutou duševnou poruchou. V istom zmysle tu dochádza k prenosu povinnosti rodičov, resp. osôb, ktoré majú povinnosť vykonávať dohľad nad dohliadanými osobami primárne, na právnické osoby, ktorým sú dohliadané osoby zverené na určité časové obdobie (napr. počas vyučovania a určitý čas po ňom, počas výkonu ústavnej starostlivosti, poskytovania zdravotnej starostlivosti a pod.). Odôvodňuje to skutočnosť, že počas tejto doby nemajú iné dohliadajúce fyzické osoby možnosť náležitý dohľad vykonávať. V prípade spôsobenia škody dohliadanou osobou počas trvania povinnosti vykonávať dohľad právnickou osobou sa uplatňuje priama zodpovednosť tejto osoby voči poškodenému. Táto konštrukcia zodpovedá konceptu zodpovednosti upravenej v ust. § 420 ods. 2 OZ. Pracovníci dohliadajúcej právnickej osoby nie sú za škodu spôsobenú dohliadanou osobou zodpovední podľa OZ, pritom však nie je vylúčená ich pracovnoprávna zodpovednosť vo vzťahu k dohliadajúcej právnickej osobe (podľa Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1-450. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2015, 1506-1512 s.).

28. Pre vznik právnej zodpovednosti za zásah do súkromia žalobcov 1/ až 4/ smrťou ich dieťaťa, resp. ich súrodenca, nie je podľa názoru odvolacieho súdu v okolnostiach veci právne významné, či maloletá I. bola alebo nebola schopná ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky, nakoľko právna úprava ani v jednom z týchto prípadov nevylučuje zodpovednosť žalovanej za takýto závažný a svojou povahou nereparovateľný zásah. Medzi stranami totiž nebola spornou skutočnosť, že maloletá I. bola prijatá do ústavnej starostlivosti žalovanej ako zdravotníckeho zariadenia a to bez sprievodu svojho rodiča, z dôvodu ktorého povinnosť dohľadu nad ňou ako maloletou osobou vo veku nedovŕšeného 8. roku života prešla počas doby celej hospitalizácie z rodičov na žalovanú. Žalovaná v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nepoprela a ani nevyvrátila relevantné skutkové okolnosti tvrdené žalobcami 1/ až 4/, prevzaté z výsledkov vyšetrovania vedeného v súvislosti s trestným stíhaním vo veci prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 TZ opísaných v uznesení vyšetrovateľa odboru kriminálnej polície OR PZ C., ČVS: K./ X-XXX-XX-XXXX zo dňa 10.01.2022, z ktorých vyplýva nepochybný záver o neuzamknutí (nesprávnom uzamknutí) okna na izbe pediatrického oddelenia žalovanej, na ktorej sa nachádzala maloletá I. dňa 10.09.2020, v príčinnej súvislosti s ktorým došlo k vypadnutia menovanej maloletej v čase okolo 13:25 označeného dňa z lôžkovej časti pediatrického oddelenia, ktoré sa nachádza na 8. nadzemnom podlaží žalovanej. Odvolací súd nemá zásadné výhrady voči argumentácii žalovaného, že náležitým dohľadom nie je nepretržitý dohľad, resp. nepretržité sledovanie osoby zverenej pod takýto dohľad, avšak v danom prípade je nutné pod úkony dohľadu primerané okolnostiam považovať aj také zabezpečenie okenných výplní, ktoré vytvoria primeranú prekážku vzniku takýchto, resp. obdobných tragických udalostí. Z nesporných stanovísk sporových strán vyplýva, že maloletá I. s ošetrujúcim personálom spolupracovala problematicky (odpojila si masku, infúzie a pod.), resp. pokynom personálu zrejme rozumela len obmedzene. O to viac bol potom žalovaný povinný na výkon dohľadu pri jej pobyte na oddelení, pričom v prípade nemožnosti takýto dohľad dostatočne zabezpečiť svojimi zamestnancami, hlavne pre obmedzenia personálnych kapacít, bolo nepochybne jeho povinnosťou dodržiavať nariadené bezpečnostné opatrenia, medzi ktoré patrilo aj riadne uzatvorenie okenných výplní bez možnosti ich otvorenia osobou maloletou, alebo osobou postihnutou duševnou poruchou, u ktorých

možno predpokladať obmedzenie schopnosti ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky, nad ktorými počas poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti prechádza povinnosť dohľadu na príslušné zdravotnícke zariadenie.

29. Odvolacia námietka žalovaného o nutnosti aplikácie § 441 OZ v časti za bodkočiarkou, t.j. že v prípade spôsobenia škody výlučne zavinením poškodeného, túto škodu znáša výlučne sám je nedôvodná, nakoľko týmto ustanovením je riešený pomer poškodeného k jeho vlastnej škode, ktorú si sám zapríčinil, nie však prípad, pri ktorom je škoda spôsobená inej osobe. V danom prípade je predmetom konania reparácia zásahu do osobnostných práv na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov 1/ až 4/, nie zásah do práva na život poškodenej maloletej. Ustanovenie § 422 ods. 1 OZ ustanovuje spoločnú a nerozdielnu (tzv. solidárnu) zodpovednosť žalovanej a maloletého, resp. osoby postihnutej duševnou poruchou za škodlivý následok, čo znamená, že poškodený môže požadovať celú náhradu škody od ktoréhokoľvek škodcu. Vzhľadom na stratu právnej subjektivity maloletej prichádza preto do úvahy len uplatnenie si práva na zmiernenie zásahu do osobnostnej sféry od osoby, ktorá bola povinná vykonávať nad maloletou dohľad, t. j. od žalovanej, preto je správny záver súdu prvej inštancie o danosti pasívnej vecnej legitimácie žalovanej vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku. V tomto smere nie je pre vznik zodpovednosti žalovanej za ujmu právne relevantná ani obrana žalovanej, že k udalosti došlo z dôvodu aktívneho konania maloletej, a nie z dôvodu pasívneho pôsobenia okolností, nakoľko § 422 ods. 2 OZ umožňuje liberáciu osoby povinnej vykonávať dohľad zo zodpovednosti za škodu len v prípade preukázania, že náležitý dohľad nezanedbala. Ako vyplýva z predchádzajúceho bodu odôvodnenia tohto rozsudku, táto podmienka v danom prípade splnená nebola.

30. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy a jej výška je predmetom voľnej úvahy príslušného súdu, ohľadne ktorej OZ nestanovuje maximálnu, ani minimálnu výšku finančného zadosťučinenia, takáto náhrada však musí byť primeraná, pričom jej zmyslom nie je, aby bola finančnou zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu, a nemôže ani viesť k neprimeranému obohacovaniu. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti však nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/89/1997 zo dňa 28.04.1998). Súčasne platí, že smrť ako absolútna a nenahraditeľná strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka napriek plynutiu času.

31. Bez akýchkoľvek pochybností smrť maloletej I. bola pre žalobcov 1/ až 4/ traumatizujúca udalosť. Každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť, pričom hodnota ľudského života je v peniazoch nevyčísliteľná. Následky protiprávneho konania v danom prípade nebolo možné odstrániť morálnou satisfakciou, preto bolo potrebné prihliadať na intenzitu, rozsah a trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu žalobcov 1/ a 2/ ako rodičov k zomrelej dcére a žalobcov 3/ a 4/ ako jej súrodencov.

32. Súd prvej inštancie v súdenej veci správne skonštatoval, že pri stanovení výšky finančnej jednorazovej náhrady (zadosťučinenia) za vzniknutú nemajetkovú ujmu je potrebné vychádzať z jej satisfakčnej funkcie. Vodiacim parametrom proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom pri priznaní výšky náhrady tak, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, ktorým je zmiernenie citovej ujmy poškodenej osoby. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality výšky peňažnej satisfakcie nesmie byť priznaná náhrada prostriedkom neprípustného obohacovania a pôsobiť na škodcov likvidačne. V tejto súvislosti odvolací súd okrem rozhodnutí, na ktoré poukázal súd prvej inštancie poukazuje i na doterajšiu rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, hlavne na rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 3Co/3/2020 zo 04.02.2020, ktorým bola rodičom zomrelej neplnoletej dcéry následkom tragickej udalosti zo žiadanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v sume 25.000,- eur priznaná ako primeraná náhrada každému z nich suma po 15.000,- eur.

33. Odvolací súd pri revízii rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bola žalobcom 1/ až 4/ priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sumách od 7.000,- eur do 1.000,- eur zohľadňoval predovšetkým závažnosť ujmy, mieru a formu zavinenia žalovanej, podiel poškodenej na vzniku ujmy, ako aj to, v akej miere by vo vzťahu k žalobcom 1/ až 4/ mohla uvedená satisfakcia pôsobiť zmierňujúco a súčasne tak, aby na žalovanú nepôsobila likvidačne. Zároveň považoval za potrebné prihliadať na intenzitu citového

vzťahu medzi jednotlivými žalobcami ako aj na starostlivosť o maloletú, ktorú jej jednotliví členovia rodiny poskytovali, tak ako tieto okolnosti vyplynuli z dokazovania (hlavne z výsluchov žalobcov 1/, 3/ a 4/ a svedka) vykonaného súdom prvej inštancie, ktorého výsledky sú opísané v odôvodnení napadnutého rozsudku a na ktoré aj odvolací súd poukazuje. Odstupňovanie výšky priznaných náhrad nemajetkovej ujmy, ako ho učinil súd prvej inštancie bolo podľa odvolacieho súdu vecne správne, nezodpovedalo však princípu primeranosti, keď priznané sumy je potrebné považovať za nedostatočné. Vo vzťahu k žalobcom 1/, 2/ a 3/ vyhodnotil odvolací súd za primerané priznanie náhrad nemajetkovej ujmy v dvojnásobnej výške oproti náhradám priznanej súdom prvej inštancie a vo vzťahu k žalobcovi 4/ zvýšením jeho rozsahu o 50%. Takto upravená výška satisfakcie má podľa odvolacieho súdu dostatočný potenciál naplniť vyššie rozvedené kritériá, predovšetkým pôsobiť vo vzťahu k utrpenej ujme zmierňujúco, pri súčasnom zohľadnení miery a formy zavinenia žalovanej a podielu nebohej maloletej na jej vzniku svojím konaním. Súčasne toto odstupňovanie zohľadňuje dokazovaním preukázanú hĺbku citového vzťahu a mieru starostlivosti jednotlivých žalobcov o neb. I.. Aj na tomto mieste je však potrebné zvýrazniť, že priznanie nemajetkovej ujmy v takýchto prípadoch nemôže viesť k reparácii pôvodného stavu. Je totiž nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom 1/ a 2/ ich dcéru a žalobcom 3/ a 4/ ich sestru, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy, keďže žalobcovia 1/ až 4/ budú stratu dcéry, resp. sestry pociťovať po celý život.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd postupom v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil ako vecne správny a zamietavý výrok II. čiastočne postupom v zmysle § 388 CSP zmenil tak, že okrem nároku priznaného výrokom I. napadnutého rozsudku, ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7.000,- eur, žalobkyni 2/ sumu 5.000,- eur, žalobkyni 3/ sumu 1.000,- eur a žalobcovi 4/ sumu 1.000,- eur, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 7.000,- eur, žalobkyni 2/ sumu 5.000,- eur, žalobkyni 3/ tiež sumu 1.000,- eur a žalobcovi 4/ sumu 500,- eur, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej (prevyšujúcej) časti aj výrok II. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

35. Z už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (viď napr. aj rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu sporových strán zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť ďalší úspech podaným odvolaniam, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

36. Vzhľadom na čiastočnú zmenu napadnutého rozsudku bol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP povinný rozhodnúť aj o náhrade trov konania na súde prvej inštancie a súčasne aj o trovách odvolacieho konania. Pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania považoval odvolací súd za aplikovateľný § 255 ods. 1 a 2 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, a ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Uvedené ustanovenie je však potrebné vykladať v kontexte súdeného prípadu, v ktorom vzhľadom na použitie § 13 OZ závisela výška plnenia od úvahy súdu. V takýchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Podľa odvolacieho súdu takýmto prípadom je aj predmetná právna vec, v ktorej je nesporné, že do osobnostných práv žalobcov 1/ až 4/ bolo jednoznačne závažným spôsobom zasiahnuté. Pri posudzovaní trov konania je tak priznaná výška náhrady druhoradá, primárnym je fakt, že nemajetková ujma bola žalobcom 1/ až 4/ spôsobená. Preto v danom prípade bolo podľa názoru odvolacieho súdu potrebné žalobcom 1/ až 4/ priznať právo na plnú náhradu trov konania.

37. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 2 CSP priznal žalobcom 1/ až 4/ voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania aj odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.
Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).
Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).